

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

KUTSESTANDARD

TARNEAHELJUHT tase 7

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tarneahelajuht	7

A-osa

TÖÖ KIRJELDUS

A.1 Töö lühikirjeldus

Tarneahelajuht on strateegilise tasandi juht, kes töötab tootmis- ja kaubandusettevõtetes, vastutades kliendinõudluse rahuldamisele suunatud äritegevuse eest. Tarneahelajuht vastutab pakkumise ja nõudluse sünkroniseerimise ning optimaalse varude taseme eest kogu tarneahela ulatuses. Tarneahelajuhi töös on väga olulisel kohal koostöö klientide ja tarnijatega, planeerimine, suhtlemine, kulude alandamine ja protsesside parandamine ning meeskonnatöö juhtimine. Tähtis on kõikide tööd reguleerivate õigusaktide, konventsioonide ja normide tundmine ning nende järgimine.

A.2 Tööosad

- A.2.1 Tarneahela strateegia väljatöötamine ja elluviimine
- A.2.2 Tarneahela võrgustiku projekteerimine ja arendamine
- A.2.3 Sisemiste protsesside juhtimine ja integreerimine
- A.2.4 Koostöö väliste partneritega ja protsesside integreerimine
- A.2.5 Tarneahela finantsjuhtimine
- A.2.6 Tarneahela riskijuhtimine
- A.2.7 Tarneahela säästev ja keskkonnateadlik juhtimine
- A.2.8 Nõudluse prognoosimine
- A.2.9 Ostujuhtimine

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

- A.2.10 Tootmise juhtimine
- A.2.11 Transpordi korraldamine
- A.2.12 Varude juhtimine
- A.2.13 Lao juhtimine
- A.2.14 Tellimuste täitmine ja klienditeenindus

Töösadega seotud tööülesannete loetelu on toodud Lisas 1: Töösad ja tööülesanded

A.3 Töökeskkond ja töö eripära

Töö võib olla periooditi pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebahütlaselt. Võimalikud on sagedased ning pikaajalised töölähetused. Pidev rahvusvaheline suhtlemine eeldab vähemalt ühe, aga soovitatavalt mitme võõrkeele oskust.

A.4 Töövahendid

Tarneahelajuht kasutab oma töös tavapäraseid bürootöövahendeid, mitmesuguseid kommunikatsioonitehnikaid, kontori- ja valdkonnaspetsiifilist tarkvara

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused: võimed ja iseloomujooned

Tarneahelajuhi töös on olulised järgmised isikuomadused: sihikindlus, suhtlemisoskus, vastutus- ja enesekehtestamisvõime, otsustusvõime, juhtimisjulgus, empaatiavõime, algatusvõime, analüütiline mõtlemine, orienteeritus tulemusele ja kvaliteedile, pingetaluvus, saavutusvajadus, veenmisvõime, süsteemsus ja ettevõtlikkus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tarneahelajuhina töötamiseks on vajalik magistritasemele vastav kõrgharidus (majanduse, logistika, tehnika, tootmise, ettevõtluse või ärijuhtimise valdkonnas).

A.7 Võimalikud ametinimetused

Tarneahelajuht.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1. Kutse struktuur

Tarneahelajuhi kutse moodustub neljateistkümnest kompetentsist. Kutsetunnistuse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1 – B.2.14 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Tarneahela strateegia väljatöötamine ja elluviimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) tunneb äristrateegia väljatöötamise meetodeid ning oskab defineerida alamstrateegiad;
- 2) seab äristrateegiast lähtuvalt eesmärgid tarneahela sooritusele; kehtestab tulemusnäitajad nii tarneahela finantsvaatele, osapooltele, protsessidele kui ka tarneahela meeskonna arendustegevustele; selgitab eesmärgid, tulemusnäitajad ja kvaliteedi nõuded osapooltele

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

<p>mõistetavalt;</p> <p>3) kaardistab kliendi nõuded ning defineerib neile vastavad tarneahela eesmärgid, tulemusnäitajad ja protsessinõuded;</p> <p>4) korraldab võrdlusuuringuid, püstitab uuringu jaoks lähteülesandeid, lähtudes äristrateegiast, tarneahela strateegiast või kliendikohase tarneahela vajadustest;</p> <p>5) planeerib tarneahela ressursse, lähtudes strateegia elluviimisest (raha, tootmisvahendid, tööjõud).</p>
Hindamismeetod (id): test.

B.2.2 Tarneahela võrgustiku projekteerimine ja arendamine	EKR tase 7
--	-------------------

<p><u>Tegevusnäitajad:</u></p> <p>1) kaardistab olemasoleva tarneahela ("As Is") ja defineerib protsessid kogu tarneahela ulatuses, kasutades sobivaid meetodeid; kasutab enamlevinud tulemusnäitajaid tarneahela protsesside soorituse mõõtmiseks (tarnekindlus, tarnekiirus, paindlikkus, tarneahela kulud ja varade tootlus) ja kitsaskohtade tuvastamiseks;</p> <p>2) määratleb konkreetset tarneahela võrgustikku mõjutavad faktorid ja piirangud ning selgitab (sh kvantitatiivselt) nende mõju tarneahela sooritusele (näiteks kulude teke, maksukoormus, kvoodipiirangud, ametiühingute tegevuse mõju, tarbijakaitse, keskkonnamõjud jms);</p> <p>3) modelleerib terviklikke tarneahelaid, kasutades lineaarset programmeerimist ja levinumaid tehnikaid;</p> <p>4) projekteerib äristrateegiast, kliendi vajadustest ja modelleerimise tulemustest lähtuva tarneahela võrgustiku;</p> <p>5) selgitab võrdluse teel parima võrgustiku ülesehituse; põhjendab selgelt ja mõistetavalt selle eeliseid.</p>
Hindamismeetod (id): test.

B.2.3 Sisemiste protsesside juhtimine ja integreerimine	EKR tase 7
--	-------------------

<p><u>Tegevusnäitajad:</u></p> <p>1) lähtuvalt tarneahela protsessidest loob ülesanded ning defineerib organisatsiooni rollid nende täitmiseks koos profiilidega, millele vastavust oodatakse rollide täitjatelt; osaleb valiku tegemisel meeskonna koostamiseks;</p> <p>2) töötab välja tarneahela põhiprotsessi, arvestades ostujuhtimise, tootmise, turunduse ja müügi ning logistika omavaheliste seostega;</p> <p>3) moodustab ja juhivad ettevõtte valdkondadeüleseid projektile orienteeritud meeskondi ettevõttele kõige kasulikumal moel.</p>
Hindamismeetod (id): test.

B.2.4 Koostöö väliste partneritega ja protsesside integreerimine	EKR tase 7
---	-------------------

<p><u>Tegevusnäitajad:</u></p> <p>1) mõistab tarneahela lülide vahelise koostöö tähtsust ning edastab selle eeliseid arusaadavalt juhtkonnale; suhtleb tulemuslikult koostööpartneritega; mõistab erinevate koostööstrateegiate (ECR, CFPR, VMI jm) toimimisloogikat ning valib neist sobivaima;</p> <p>2) tagab kogu tarneahelas optimaalse varude taseme koostöös teiste osapooltega, lähtudes kokkulepitud klienditeeninduse tasemest ja kulusäästlikust mõtteviisist; lähtub kliendi- ja tarnijasuhete juhtimise alustest, peab tulemuslikke läbirääkimisi, vajadusel kasutab CRM- ja SRM-tarkvara;</p> <p>3) analüüsib tarneahela kui terviku toimimist, suudab kiiresti tuvastada tarneahela lülide vahel esinevad probleemkohad, leiab algpõhjused ning pakub neile ettevõtte jaoks kõige kasulikumad lahendused;</p>
--

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

4) saab aru infovoogude rollist tarneahela toimimisel ning läbipaistvuse olulisusest; tagab info kiire kättesaadavuse koostööpartneritele; võtab tarneahela osapoolte vahelises suhtluses ja ettevõttes kasutusele elektroonilised dokumendid (e-tellimused, e-saatelehed, e-vastuvõtukinnitused, e-arded jne).

Hindamismeetod (id): test.

B.2.5 Tarneahela finantsjuhtimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) mõistab ettevõtte väärtuse kujunemise loogikat (kulud ja tulud, finantseerimine ehk kapitali hind, ning netovarade rentaablus); loeb ja mõistab bilansi ja kasumiaruannet, kasutab finantsanalüüsi tööriistu; saab aru võimalustest tarneahela kulude kontrollimiseks, tarneahela tsükli kestvuse juhtimiseks ning nõudluse planeerimiseks; mõistab kasumiaruande ja bilansi kirjete seotust logistiliste teguritega (nt müüdnud kaupade kulu on seotud hankestrateegia ja tootmismahu plaanimisega, intressikulu on seotud varude juhtimisega jne);
- 2) analüüsib tarneahela kulusid ja kulukäitureid; osaleb vajadusel kuluarvestusmudeli väljatöötamisel; selgitab välja tarneahela klienditeeninduse maksumuse; kasutab otsuste tegemisel omamise kogukulu (TCO) kontseptsiooni;
- 3) kasutab vajadusel investeeringute analüüsi ehk kapitali eelarvestamise meetodeid ning riskianalüüsi vahendeid (tundlikkusanalüüs, stsenaariumianalüüs jne); suudab põhjendada tarneahela investeeringute vajalikkust üldtuntud meetodite abil (NPV, IRR, tasuvusaeg, tasuvuslävi jne); teab erinevaid kapitali kaasamise allikaid (laen, omakapital, fondid, vahefinantseerimine jne), mõistab kapitali hinna kontseptsiooni ning kapitali struktuuri kujundamise võimalusi ja mõjusid;
- 4) mõistab käibekapitali juhtimise olulisust ja suudab seda juhtkonnale edastada; optimeerib rahatsükli komponente: ostjate võla välde, tarnijatele maksmise välde ning varude välde; saab aru varudega seotud kogukuludest ja nende alamliikidest: ladustamiskulud, finantskulud ja riskidega seotud kulud ning optimeerib varudega seotud kulud.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.6 Tarneahela riskijuhtimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) määratleb tarneahelat mõjutavad riskid, hindab nende esinemise tõenäosust ja mõju suurust, kasutades üldtunnustatud riskihindamise tehnikaid;
- 2) liigitab riskid nende olulisuse alusel, määratleb igale riskikategooriale kohase maandamise strateegia koostöös tarneahela partneritega, lähtudes tervikliku tarneahela huvidest;
- 3) koostab tarneahela kriisijuhtimise plaani, arvestades kriisikommunikatsiooni põhimõtetega.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.7 Tarneahela säästev ja keskkonnateadlik juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) arvestab tarneahela tegutsemise tulemusena tekkivate negatiivsete välismõjudega ja suudab leida optimaalseid lahendusi nende mõjude vähendamiseks;
- 2) arvutab välja tarneahela tegutsemise tulemusena tekkivate negatiivsete mõjude suuruse/kulu (ökoloogiline jalajälg jne) ja leiab võimalused selle vähendamiseks.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Hindamismeetod (id): test.

B.2.8 Nõudluse prognoosimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) vajadusel kasutab matemaatilisi, otsustuslikke ja kombineeritud prognoosimistehnikaid, sobivaid mudeleid, tarkvaralisi lahendusi (nt MS Exceli Solverit) ja nõudluse prognoosimisel kasutatavaid põhifunktsioone (nt Analysis Toolpack);
- 2) analüüsib prognoosi ja tegelikkuse vahelisi seoseid, teeb järeldusi ja langetab vajalikke otsuseid ning teeb parandusi järgnevate perioodide prognoosidesse.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.9 Ostujuhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) mõistab tarneahela strateegiast tulenevaid vajadusi ja nõudmisi ostutegevusele; koostab vajadusel tarneahela strateegiast lähtuva ostustrateegia;
- 2) planeerib ostustrateegiast tulenevad strateegilise ja taktikalise tasandi ostu tegevuskavad, määrab olulised tulemusnäitajad, jälgib ja mõõdab ostutegevuste sooritust ning viib vajadusel sisse parendused;
- 3) tunneb tarnijasuhete juhtimise aluseid, oskab pidada tulemuslikke läbirääkimisi tarnijatega, valdab tarnijate auditeerimise ning hindamise tehnikaid ja oskab kasutada SRM-tarkvara tarnijate haldamisel.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.10 Tootmise juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) määratleb toomisvajadused, lähtudes ettevõtte äri- ja tarneahela strateegiast;
- 2) teostab Tee ise või osta sisse (Make or Buy) analüüsi ja langetab selle põhjal optimaalseid otsuseid tootmise korraldamiseks; leiab informatsiooni allhankevõimaluste kohta ja valib allhankijad, kasutades tarnijate valiku tehnikaid;
- 3) analüüsib tootmisprotsesse, selgitab välja kitsaskohad ja probleemid, analüüsib probleemide algpõhjuseid ning töötab välja lahendused, lähtudes kaasaegsetest tootmise juhtimise põhimõtetest (Lean, Six Sigma jt).

Teadmised:

kaasaegsed tootmise juhtimise põhimõtteid (Lean, Six Sigma jt)

Hindamismeetod (id): test.

B.2.11 Transpordi korraldamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) määratleb transpordivajadused, arvestades lähte- ja sihtpunkti, kaubakoguste, veosageduse, kauba eripärade ja ajafactoriga;
- 2) võrdleb erinevaid transpordivõimalusi, arvestades transpordiliikide eripärade ja nende kohandatavusega transpordivajaduste rahuldamiseks, piirkondade majandusgeograafiliste tingimuste, kulu- ja ajafactoriga; sellest tulenevalt valib optimaalse variandi ja planeerib transpordisüsteemi;
- 3) selgitab välja probleemide põhjused, kasutades algpõhjuse leidmise tehnikaid ("kalaroots", "5 miksi" jt) ja töötab välja sobivaima lahenduse, kasutades otsustamistehnikaid (nt kulu-tulu analüüs, Pareto

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

analüüs (80-20), võrkanalüüs, kuue mõttemüsi meetod jm), arvestades ressursside piiratuse ja tarneahela strateegiaga.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.12 Varude juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) mõistab varude rolli ja mõju tarneahelas; kasutab üldtunnustatud varude juhtimise mudelit (nt SCOR) varude juhtimise planeerimisel, mõõtmisel, analüüsimisel ja protsesside ümberkorraldamisel;
- 2) kasutab varude juhtimise võtmenäitajaid (nt ITO, DOS) eesmärkide seadmisel ja protsesside soorituse mõõtmisel ning optimeerib varud;
- 3) eristab seisva laovaru ringlevatest varudest, analüüsib varude seisma jäämise põhjuseid, teostab ABC- ja XYZ-analüüsi ning tõlgendab analüüsitulemusi;
- 4) mõistab perioodilist ja järjepidevat tellimissüsteemi, vajadusel määratleb vajaliku puhvervaru suuruse, optimaalse tellimiskoguse ja taastellimispunkti;
- 5) mõistab EDI (Electronic Data Interchange) lahenduste eeliseid ja saab aru nende väärtusest tarneahelale; on kursis erinevate EDI teenuste pakkujate lahendustega ja hangib oma ettevõttele parima teenuse; selgitab juhtkonnale mõistetavalt EDI rolli tarneahela optimeerimisel; on kursis 2- ja 4-dokumendi tarneprotsessi omadustega; mõistab järjepideval koostööl põhinevaid strateegiaid (nt VMI, CPFR) ning saab aru infovoogude automatiseerimise vajalikkusest nende strateegiate kasutuselevõtmisel; koostab EDI kasutamiseks vajaliku äripartnerite kaasamise plaani; teab e-arvete juurutusprojekti edufaktoreid ja arvestab nendega.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.13 Lao juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) määratleb ladustamise vajaduse ja planeerib laonduse lähtuvalt varude juhtimise strateegiast, materjalide voogude parameetritest, laoprotsessidest, majandusgeograafiast ja ressurssidest;
- 2) võrdleb erinevaid laosüsteeme, arvestades materjalivoogude parameetreid, laoprotsesse, ressursse ja klienditeeninduse võtmenäitajaid ning valib optimaalse variandi;
- 3) analüüsib laoprotsesse, selgitab välja kitsaskohad ja probleemid, analüüsib probleemide juurpõhjusteid ning töötab välja lahendused, lähtudes parimatest praktikatest ja kulusäästlikust mõtteviisist.

Hindamismeetod (id): test.

B.2.14 Tellimuste täitmine ja klienditeenindus

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib müügi- ja turundusinfot, kasutades matemaatilisi, hinnangulisi ja kombineeritud meetodeid. Planeerib, korraldab ja arendab ettevõtte klienditeeninduse protsesse, lähtudes kokkulepitud klienditeeninduse tasemest ja kulusäästlikust mõtteviisist;
- 2) töötab välja kliendilepingute tarneahelatega seonduva osa süsteemi, annab sisendi kliendilepingutesse ja korraldab lepinguliste kohustuste täitmise tagamise, lähtudes organisatsiooni sisekorrast, kliendi spetsiifikast ja valdkonda reguleerivatest õigusaktidest;
- 3) teeb kindlaks erinevused ettevõtte pakutava ja klientide oodatud teeninduse tasemes, analüüsib seoseid teeninduskulude ja teenindustaseme vahel ja rakendab meetmeid nende vastavusse viimiseks; töötab välja ja rakendab sobiva klienditeeninduse kvaliteedi mõõtmise süsteemi; teeb regulaarseid kvaliteedikokkuvõtteid, millest lähtuvalt viib sisse parandused; juhib pidevat

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

kliendikommunikatsiooni.

Hindamismeetod (id): test.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise, kinnitamise ja kutse andja kohta ning viide kutsestandardi asukoha kohta klassifikaatorites	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-01122011-5.1/1k
2. Kutseala ja kutseala kutsed	Kutseala: Tarneahelajuhtimine Kutse: Tarneahelajuht
3. Lähedased kutsealad ja kutsed	Logistika, ärijuht, ostujuht, tootmisjuht
4. Kutsestandardi koostajad	Ain Tulvi, <i>PROLOG, PAC Training OÜ</i> Gristel Tali, <i>PROLOG, BCS Itera AS</i> Hele Hammer, <i>Telema AS, EBS</i> Illimar Paul, <i>PROLOG, Sensei OÜ</i> Jekaterina Ossipova, <i>Tallinna Tehnikakõrgkool, Tallinna Tehnikaülikool</i>
5. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
6. Kutsenõukogu otsuse number	8
7. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	01.12.2011
8. Kutsestandardi kehtib kuni	30.11.2016
9. Kutsestandardi versiooni number	1
10. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08) (min 2, maks 4 numbrit)	1324
11. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles Supply Chain Manager	
Soome keeles Toimitus-tilausketjun johtaja	
Vene keeles Менеджер цепи поставок/Управляющий цепями поставок	
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	